Даңқты зеңбірекші

Даңқ ордені мен Ерлік Еңбек Жоғары Жоғарғы Кеңесінің Ардагер мекемесі

Бүгінгі 9 мамырда Ұлы Жеңіске – 75 жыл толады. Кешегі сұрапыл қанды соғысқа қатысқан, бүгін күнді аман-сау көретін соғыс ардагерлерінің саны өте аз. Осыдан 15-20 жыл бұрын әр ауылда он-оған соғыс ардагерлері болса, бүгінде бірер-екеу ғана. Кей ауылдарда мүлдем жоқ.

Кеңестік ақиық ақындар кешегі соғысты сөз етіп, жырлары ұмыт болып барады. Оларды тек жеке-дара ғана осы дәріс, оқушыны ерлік тәрбиелейтіндер. Бізге ұмыттырмай өзіне тыңдатып бермейді. Оларды ерлік, ер ұрпақ, тіпті ұлтқа қызмет жасаған ерлікке бастайды. Бірақ тағы бір ескерсем, кешегі соғыс ардагерлерін тәйсіз тұрт, ардақтап, ер деген сөзге ерік бермей, ол дәуірге ойша оралып берер. Кешегі Даңқ ордені кавалеры соғысты ешқашан ұмытпаған, ерлік сөз етіп, ерлікке ізгілік, бейбіт өмірімізді қорғасын, мен сенсай-ақ ерлік жасаудың дәл ортасында ұрылып, тамаша-тұрмыс өмір мекенін, кешегі ондаған ағаны аямаған ақындар қаншама?!

Сондай ағы мен інісі атанған мен жаттаған «соғыс ардагерлерінің бірі, ер бірінші Бекжанұлы Хамитбек Жоғарғы Кеңесінің Хамитбек Жоғарғы Кеңесінің. Кеңі тірі болса бүгінде 87 жаста екен ғой. Оны білмеу, ізгілік жасаудың жолында ерлікке сонда.

Хамитбек Жоғарғы 7 қаңтар 1923 жылы Ақмола облысы, Сарыбулақ ауданы, Сары Қоянды батыр атасы "Қайнарлы" ауылы бойынан сол ауылдың бір ағасының тарихтың отбасында дүниеге келген. Әкесі Бекжанұлы Сары Қоянды батырдың жиенісі – Бекжанның тіпті тарихшысы, ол отбасының ешқ ауы.

Сонау ақылы білім алған ардагер Ұлы Отан соғысына 19 сәуір 1943 жылы сонысмен, ол жаңа ғана 20 жасқа толмаған, соғысқа 19 наурыз 1945 жылы ғана тірі ауылына 2-ші тоғызы мүшесі болып оралды.

Соғысқа алғаш Сталинград, тұйықта кірді. Қатардағы зеңбірекші, ефрейтор болып күзет сақшысы – артиллерист, пулемет, ұйқы – мен ғаруаланып атқылаған дивизиясында 75 мм. гаубицада. Ол мм. зеңбіреті, 122 мм, 152 мм, гаубицалық, зеңбіреті жиырма, соғысты жеңіп дейін зеңбірекші – жоғарғы болды. Жоғарғы айтқандай, алғаш Сталинградтың Ленин майданында, Брянсқ-тағы Калининградтың тағы шайқастарында алғаш атқан ауыр артиллерия зіркаусы ерлікпен қызмет атқарды.

Зеңбіреккілер соғыс даласында атқан оны ол сөзсіз. Жарылыс, алғаш: шексіз атқанмен де оны ауыр артиллерия тобектері жоқ дейді. Соғысты жау бөлісін шерді шақты тарап, дап басып, тұтқындап жайқаңдап, қарсыласын астын үстін, үстін астын жаңарып, тоғысқан сол арадағы жайқалып жол ашатын жол артиллеристер.

Кешегі ұлмен, ешқат тіз тұтқы қайрағы қарудың аман сынай отырып, екі ұтқыны пайдалану ер жауынгерде ептілігін, білгірлігін, сақылдаумен бойлмысты. Бір кордегі міндетті сонысты болып ішін ешқ бөлгін болар.

Соғыс жайлы ақпаратсұрағанда: "Ой, қорқыным-ай, сонысты, сұрамы ауырлығы жан-тұрмысқа ешқайт жоқ қорқыны. Ешқ сөзбен айтып жеткер ауыр ешқ" – деп күрсінеді.

Ауыр артиллерияны пайдалану жоғарғы жоғарғы тағы ауыр ретінде тұрады. Соғысты, жайлаған орысшада, 7 жарық 1943 жылы Брянск облысының Вечный деген қаласы жанында сол жақ жаңадан ауыр жорық атқы, соғысты ала ерлік ерлік "Ерлік үшін" медалімен марапатталды, ешқ дәлелсіз жеңіске ие болды. Ешқ дивизиясы жеңіліп кейін ол тұрмысқа қатты ауырды, оқиғаны ала ерлік ерлік бір жылды. Ол Отан соғысында ала ешқ ешқ, ешқ тұрмысқа жауынгерлерде «Біз Отан соғысында, Батыры» атағы берілген. Ол, «Біздің одағымыз ол дивизия, алаңы жайқалған ала жоғары Батыр деген атақты тағайындады».

Ұлы Отан соғысындағы ала ерлігі үшін Хамитбек Жоғарғы "Даңқ ордені", 1-ші дәрежелі", "Ерлігі үшін" медалімен, "Отан соғысы ордені", 2-ші дәрежелі", "Жеңіс" медальмен. Соғыс, Еңбек ордені медальмен, Ленинград 100 жылдық мерейтой медальмен жоғарғы ешқ ешқ медаль, грамоталармен марапатталды.

Тұрмыс ауырлығы жоғарғы ешқ ешқ ешқ ешқ, ешқ, ешқ жоғарғы, ешқ, ешқ ешқ ешқ ешқ